

Nicolae CHIRICENCU
Universitatea Internațională Liberă din Moldova
Zinaida CAMENEV
PhD
Universitatea Internațională Liberă din Moldova

Unități frazeologice engleze de origine greco-latină și traducerea lor în limbile română și rusă

Rezumat: Articolul este dedicat selectării, clasificării și particularităților de traducere a unităților frazeologice engleze de origine mitologică în limbile română și rusă. Domeniul traducerii unităților frazeologice și frazeologia, în genere, rămâne unul dintre cele mai controversate aspecte ale traductologiei engleze, române, ruse etc. Dificultatea echivalării semantice sau, mai grav, și stilistice a îmbinărilor stabile de cuvinte din limba sursă cu cele din limba țintă se explică prin particularitățile formale și de sens ale acestora. Conform concepțiilor multor savanți frazeologia prezintă un compartiment important atât în lexicografia engleză, cât și cea română, cu toate că opiniile savanților referitor la locul, importanța și definițiile frazeologiei sunt diferite. La cercetarea unităților frazeologice (îmbinările stabile de cuvinte) ne-am bazat pe teoriile lui A.V. Koonin, N.D. Arutyunova, V.N. Komissarov, Th. Hristea, G. Lungu-Badea, U. Weinreich etc. Au fost selectate 121 de unități frazeologice engleze din Dicționarul frazeologic englez-rus (Kunin, 1984), Elementul frazeologic de origine mitologică este de regulă împrumutat din limba latină. Sporirea numărului unităților frazeologice ca rezultat al contactului cu limba latină a fost un fenomen absolut firesc, care se petrece în toate limbile literare în perioadele de cultivare și modernizare a acestora. Acest lucru a dus la creșterea gradului de complexitate a frazei și implicit la posibilitatea unei exprimări mai subtile. Traducerea acestor frazeologisme este asociată cu următoarele puncte dificile: 1) selectarea / recunoașterea unității frazeologice engleze; 2)

decodarea sensului ei; 3) codarea sensului unității frazeologice cu mijloace lingvistice din limbile țintă. S-au evidențiat unele tehnici de traducere a unităților frazeologice și anume: 1) prin entități frazeologice echivalente; 2) prin lexeme cu semantică echivalentă; 3) prin interpretare / traducere descriptivă. Această ultima procedură, pe bună dreptate, se consideră că este o cale perfectă și cea mai recomandată în practica de traducere a frazeologismelor. Însă marea majoritate a unităților frazeologice de origine mitologică își au în multe limbi echivalentele sale totale / depline. O mare majoritate de frazeologisme reprezintă construcții latine și sunt de fapt niște calcuri frazeologice. Forma după care s-au format aceste unități frazeologice reprezintă imitarea modelului latin. O parte de unități frazeologice selectate, traduse în limbile română și rusă, au fost însoțite de unele legende mitologice sau biblice, care, la rândul lor, dezvăluie sensul frazeologismelor. Multe din ele au un caracter internațional, fiind expresii înaripate, calcuri sau clișee internaționale. În articol se comentează, de asemenea, cum aceste expresii au devenit celebre, se explică semnificația lor și modalitatea de utilizare adecvată a acestora în procesul de comunicare.

Cuvinte cheie: unități frazeologice, proces de traducere, procedeu de traducere, echivalență semantică, echivalență stilistică, codare / decodare a sensului unității frazeologice, structuri ale unităților frazeologice

Résumé: L'article est consacré à la sélection, à la classification et à la traduction des unités phraséologiques anglaises d'origine mythologique en roumain et en russe. Le domaine de la traduction des unités phraséologiques et de la phraséologie, en général, reste l'un des aspects les plus controversés de la traduction anglaise, roumaine, russe, etc. à travers leurs particularités formelles et significatives. Selon les conceptions de nombreux scientifiques, la phraséologie a une place importante dans la lexicographie anglaise et roumaine, bien que les opinions des scientifiques concernant la place, l'importance et les définitions de la phraséologie soient différentes. Dans la recherche des unités phraséologiques (combinaisons de mots stables), nous nous sommes appuyés sur les théories d'A.V. Koonin, N.D. Arutyunova, V.N. Komissarov, Th. Hristea, G. Lungu-Badea, U. Weinreich et autres. 121 unités phraséologiques anglaises ont été choisies dans le dictionnaire phraséologique anglais-russe

(Kunin, 1984). L'élément phraséologique d'origine mythologique est généralement emprunté au latin. L'augmentation du nombre d'unités phraséologiques à la suite du contact avec le latin était un phénomène absolument naturel, qui se produit dans toutes les langues littéraires pendant leur culture et leur modernisation. Cela a conduit à une augmentation de la complexité de la phrase et donc à la possibilité d'une expression plus subtile. La traduction de ces phraséologies est associée aux points difficiles suivants: 1) sélection / reconnaissance de l'unité phraséologique anglaise; 2) décoder sa signification; 3) coder la signification de l'unité phraséologique avec les moyens linguistiques des langues cibles. Certaines techniques de traduction d'unités phraséologiques ont été mises en évidence, à savoir: 1) par des entités phraséologiques équivalentes; 2) par des lexèmes de sémantique équivalente; 3) par interprétation / traduction descriptive. Cette dernière procédure, à juste titre, est considérée comme un moyen parfait et le plus recommandé dans la pratique de la traduction des phraséologies. Mais la grande majorité des unités phraséologiques d'origine mythologique ont dans de nombreuses langues leurs équivalents totaux / pleins. Une grande majorité des phraséologies sont des constructions latines et sont en fait des calques phraséologiques. La forme selon laquelle ces unités phraséologiques se sont formées représente l'imitation du modèle latin. Certaines des unités phraséologiques sélectionnées, traduites en roumain et en russe, étaient accompagnées des légendes mythologiques ou bibliques qui, à leur tour, révèlent la signification des phraséologies. Beaucoup d'entre elles ont un caractère international, étant des expressions figées, des calques ou des clichés internationaux. L'article commente également comment ces expressions sont devenues célèbres, explique leur signification et propose des recommandations pour un usage correct dans la communication.

Mots-clés: unités phraséologiques, processus de traduction, équivalence sémantique, équivalence stylistique, codage / décodage du sens de l'unité phraséologique, structure des unités phraséologiques

Abstract: The article is dedicated to the selection, classification and to the particularities of translation of frequently English phraseological units of Latin origin into Romanian and Russian.

There were selected 121 English phraseological units from the professor Koonin's English-Russian Phraseological Dictionary. Moscow, 1984 that were classified according to his classification.

The domain of phraseological units and phraseology, in general, remains one of the most controversial aspects of the English, Romanian, Russian, French languages, etc. Some phraseological units have a lexical unitary behavior as the result of having lost their lexical autonomy of at least one of its elements being lead by the "semantic unity realized by the losing of its proper individuality as a result of it", considers Mioara Avram [1].

Keywords: phraseological units, classification according to the parts of speech, translation into Romanian and Russian, the methods and procedures of translation, structures of the phraseological units

Frazeologia și entitățile frazeologice continuă să rămână una dintre cele mai contraversate probleme ale lexicologiei și traductologiei. După cum se știe, unitățile/expresiile frazeologice sau frazeologismele fac parte dintr-un subnivel lingvistic intermediar între sintaxă și lexicologie/lexicografie. În planul conținutului însă frazeologismul trebuie să fie cercetat ca un atare lexem, deoarece este definit ca având, asemenea cuvintelor, „un sens/conținut unitar, care se comportă la fel ca și o singură parte de vorbire și îndeplinind o singură funcție gramaticală în propoziție (Boroianu, *Conceptul de unitate frazeologică* 25).

S-au întreprins încercări de clasificare tipologică a frazeologismelor în dependență de multiple criterii de clasificare. Vom aminti despre unele. Un anumit tip de frazeologisme, însă, la drept vorbind, chiar orice entitate frazeologică poate fi definită drept parte de vorbire, a cărei funcție îndeplinește. Altfel spus, frazeologismele sunt clasificate după părțile de vorbire. Vorbim despre frazeologisme **substantivale**: *tichie de mărgăritar îi trebuie chelului* = exact asta îți mai lipsea; *coate-goale* = om lipsit de mijloace, sărac; *mațe-fripte* = om sărac; *din față zimbru, din profil timbru* = persoană ce se dă mare și tare pe nedrept; *tufă de Veneția* = om care nu are absolut nici o informație; *apa trece, pietrele rămân* = lucrurile de valoare, cu o bază solidă rămân valabile; **verbale**: *a băga mâna în foc (pentru cineva)* = a garanta; *a se lupta cu morile de vânt* = a încerca ceva fără rost; *a mâna porcii la jir* = a sforăi; **adjectivale**: *bun de pus la rană* = a fi foarte bun, cumsecade; a fi bun ca pâinea caldă sau **adverbiale**: *la paștele cailor* =

niciodată; *în doi timpi și trei mișcări* = rapid, *cu fruntea sus* = cu demnitatea nepătată etc.

În conformitate cu gradul de sudare al sensului unitar generalizat al frazeologismului și al anihilării semanticii lexicale a elementelor constituente din componența lui se disting trei tipuri de unități frazeologice și anume:

Fuziuni frazeologice – concreșteri stabile de cuvinte ale căror valoare semantică general-integrală nu derivă din valorile semantice ale componentelor lor lexicale, adică (în ceea ce privește semantica actualului vocabular) nu sunt motivate de sensul lexical al elementelor componente: *a avea un chicuș/picuș* = (fam.) câștig mic și întâmplător (de obicei ilicit), *a fi cu ochii în patru la* = to keep a close look-out for = a fi cu băgare de seamă, *a proceda cu multă atenție, a se păzi bine, a fi un om (o dată) și jumătate* = (a fi) persoană de încredere înzestrată cu însușiri (morale) deosebite, *a nimeri (a da) cu oiștea-n gard* = a spune un lucru nepotrivit, a face o gafă, *a umbla sau a fi, a se ține cu nasul (pe) sus* = a (fi) încrezut, sfidător, *a se face într-o ureche* etc. Nu toți vorbitorii de limbă rusă, bunăoară, înțeleg astăzi ce înseamnă **просак** = (так в старину называли станок для плетения сетей) sau **баклуши** = (деревянные заготовки для ложек, изготовление которых не требовало квалифицированного труда), și nici formele gramaticale vechi **ничтоже** (нисколько), **сумняшеся** (сомневаясь). Cu toate acestea, semnificația integrală a acestor unități frazeologice (*попасть впросак, бить баклуши, ничтоже сумняшеся*) este clară pentru fiecare persoană, vorbitor de limbă rusă. Mulți dintre vorbitorii de limbă română nu cunosc sensul cuvântului învechit **росинѳс**, *росиноаге* și *росиногури*, **picuș/chicuș**, sau **scărmănătură**,-uri. Dar semnificația unităților frazeologice cu acest cuvânt (*i-a dat (ori tras) o scărmănătură*, a mâncat o scărmăneală; *a avea un chicuș/picuș*) este pe înțelesul tuturor românilor. Or, analiza etimologică a elementelor componente ajută la clarificarea motivației semantice a unităților frazeologice/expresiilor idiomatice din vocabularul limbilor moderne. Fuziunile frazeologice pot fi compuse din cuvinte și forme gramaticale învechite, neuzuale astăzi: **шутка** сказать (не: **шутку** сказать!), **сыр** бор разгорелся (не: **сырой** бор!), ceea ce, de asemenea, contribuie la caracterul ireductibil (ireductibilitatea semantică) al unităților frazeologice (Кунин, *Фразеология современного английского языка* 259).

Contopiri frazeologice – îmbinări, contopiri stabile de cuvinte, ale căror valoare semantică integral generalizată numai parțial se datorează semanticii elementelor componente, de obicei utilizate cu sensul figurat: *a fi dus de fluxul apei* = a acționa și a duce un mod de trai pasiv, supus

modelelor dominante, neștiind a alege un mod independent de viață, *a-și mușca limba (sau buzele)* = *a-și* ascunde un sentiment puternic, a se stăpâni. Aceste expresii pot avea „omonime externe“, adică, care, după componența elementelor constituente, coincid cu îmbinările libere de cuvinte utilizate în sens direct (nonmetaforice). De exemplu: În turul nostru de drumetrie era necesar ca pluta noastră să fie dusă de fluxul apei timp de cinci zile. Am fost atât de tresaltat pe acest drum cu gropi, încât *mi-am mușcat limba* și am suferit de durere.

Cuplaje frazeologice – combinații stabile ale căror semnificație este motivată de semantica componentelor acestora, dintre care unele au totuși o valoare asociată numai frazeologic (au o conotație frazeologică). Iată un exemplu: *o problemă delicată* (situație, circumstanță *delicată*). Adjectivul *delicat*, -ă înseamnă „necesită o mare circumspecție, tact”. Adjectivul *delicată* are numai o conotație frazeologică și nu este compatibil cu alte cuvinte, într-un alt cintext. Posibilitățile de compatibilitate ale acestui adjectiv sunt limitate: este imposibil să spunem „impresie delicată”, „soluție delicată” etc.

Traducerea unităților frazeologice

Traducerea unităților frazeologice este o sarcină extrem de dificilă. Mai întâi de toate traducătorul trebuie să identifice unitatea frazeologică din textul-sursă și să facă o rigidă distincție a combinațiilor stabile de cele variabile. La traducerea frazeologismelor, interpretul trebuie să transmită cu precizie atât semnificația entității, cât și să asigure gradul de expresivitate a textului din limba-sursă. În acest caz cel mai indicat procedeu este să se găsească o expresie similară în limba-țintă, dar fără a se minimaliza sau a se deteriora funcția stilistică a frazeologismului (Colțun, *Frazeologia limbii române* 115).

Metoda/procedeu de echivalență frazeologică la traducere

Traducerea echivalentă reprezintă o astfel de traducere, când unitățile frazeologice din limba sursă coincid cu unitățile frazeologice din limba țintă nu numai după sens, ci și după componența structurală a componentelor/lexemelor constituente. Unitățile frazeologice care au o corespondență echivalentă constantă atât în limba sursă cât și în limba țintă și care au o singură traducere posibilă ce nu depinde de context, se numesc echivalente complete sau absolute (Buzatu, *Teoria contactelor dintre limbi* 203). Acest

grup include expresii care provin din una și aceeași sursă. Bună oară, miturile Greciei antice:

Το έργο του Σίσυφου = Sisyphi opus = A Sisyphian labour/task = Сизифов труд = O muncă de Sisyph / Munca lui Sisyph

Το νήμα της Αριάδνης = Ariadnes filum = Thread of Ariadne = Нить Ариадны = Firul Ariadnei

Η φτέρνα του Αχιλλέα = Achilles calx = The heel of Achilles / Achilles' heel = Ахиллесова пята = Călcâiul lui Ahile

Sau cele care sunt de proveniență biblică: =

Το μήλο του Αδάμ = Adami malum = Mărul lui Adam (Fructul interzis) = Адамово яблоко = The Adam's Apple

Κιβωτός του Νώε = Arca Noah = Arca lui Noe = Ноев ковчег = The Noah's Ark = תיבת נח

Procedeul de echivalență frazeologică parțială

O echivalență parțială nu constituie o incompletitate în transferul sensului, ci conține doar unele discrepanțe lexicale, gramaticale sau lexicogramaticale cu disponibilitatea aceluiași sens și cu/în prezența aceleiași orientări stilistice. Prin urmare, echivalența parțială în ceea ce privește caracterul adecvat al traducerii corespunde totalmente unei echivalențe absolute.

Este o echivalență totală, dacă se traduce expresia frazeologică engleză *kill the goose that lays the golden eggs* prin expresia rusească *убить курицу, несущую золотые яйца*. Transferul va fi adecvat, dacă dictonul latin *una hirundo ver non facit* prin una din următoarele versiuni: *one swallow does not make summer* = o singură rândunică nu aduce primăvara = *одна ласточка весны не делает*, deși în fiecare din aceste variante cel puțin o singură componentă lexicală diferă.

Coincidente/congruente sunt în traduceri și expresiile *Cornix cornici nunquam oculos effodit* = *hawks will not pick hawks' eyes out* = *corb la corb nu scoate ochii* = *ворон ворону глаз не выключет*.

Un număr considerabil de frazeologisme substantivale s-au cristalizat în limbile moderne din legendele mitologiei antice, din cele biblice sau chiar din realitatea istorică: *Mărul discordiei* (*Το μήλο διαφωνίας* = *Malum discordiae* = *Mărul discordiei* = *Яблоко раздора* = *The apple of discord*), *călcâiul lui Ahile*, *patul lui Procust*, *sabia lui Damocles*, *între Scylla și Charibda*, *Roata norocului*, *nodul gordian*, *grădinile Semiramidei* etc. Astfel

de expresii înaripate se disting prin caracterul lor internațional, cele mai multe dintre aceste frazeologisme își trag originea din antichitate sau din textele biblice și sunt cunoscute în multe limbi.

În timpuri mai recente multe unități frazeologice au fost împrumutate și din limbile europene. Acestea sunt cunoscute din celebrele opere ale literaturii universale, de exemplu: *A fi sau a nu fi* (William Shakespeare) (Kunin, *English-Russian Phraseological Dictionary* 259); *Uitați speranța oricine ați intrat aici* (Dante Alighieri); *Furtună într-un pahar de apă* (Charles de Montesquieu); *Prințesă pe un bob de mazăre* (Hans Christian Andersen). Unele expresii înaripate sunt atribuite marilor oameni de știință, filozofilor: *Știi doar că nu știi nimic* (Socrate); *Și totuși ea se rotește* (Galileo Galilei); *Eu cuget, prin urmare exist* (René Descartes) (*Ibid.* 264).

Unele frazeologisme prezintă calcuri, traduceri *ad litteram* din limba sursă: *Ciorap albastru* = blue stocking „femeie savantă”, *Timpul înseamnă bani* (din engleză), *A omori timpul* = tuer le temps, *Luna de miere* = la lune de miel (din franceză).

Destul de interesante sunt clișeele internaționale, în a căror structură este un nume propriu de persoană. Ele au la bază legendele antice la înțelegerea cărora e necesar de a cunoaște bine legendele mitologice biblice, cele ale vechii Elade sau chiar cele din realitatea istorică.

De exemplu, pentru a cunoaște semnificația expresiei *Nasul Cleopatrei* e necesar să ne amintim că legendara expresie îi aparține lui Blaise Pascal (*Dacă nasul Cleopatrei ar fi fost mai scurt, toată civilizația europeană ar fi evoluat, posibil, pe un cutotul alt făgaș*), care-și imagina că, dacă Cleopatra Egiptului ar fi avut nasul mai scurt, n-ar fi fost atât de ispititoare și prin urmare, n-ar mai fi cucerit inimile lui Cezar și Antonius, stăpânii Romei și ai lumii din acea epocă. În acest caz regina n-ar fi influențat istoria acelor vremi, așa cum a făcut-o. Adică nasul ei, de ar fi fost mai scurt, n-ar mai fi schimbat fața lumii. Astăzi expresia lui Pascal despre „nasul Cleopatrei” este folosită când vrem să spunem că un mic amănunt, aparent fără importanță, poate determina consecințe mari și neprevăzute. Majoritatea acestor expresii s-au cristalizat și sunt cunoscute în limbile greacă și latină.

Le cităm pe cele mai frecvente:

Η φτέρνα του Αχιλλέα = **Achillis calx** = *Călcâiul lui Ahile* =
Ахиллесова пята = The Achilles' heel

Το νήμα της Αριάδνης = **Ariadnes filum** = *Firul Ariadnei* = Нить
Ариадны = The Ariadna Thread

Στήλες της Ηρακλή = Herculis columnae = Coloanele lui Heracle = Столбы Геракла = The Hercules column

Το μήλο διαφωνίας = Malum discordiae = Mărul discordiei = Яблоко раздора = The apple of discord

Newtoni malum = **Mărul lui Newton = Яблоко Ньютона = The Newton's Apple**

Columbi ovum = Oul lui Columb = Яйцо Колумба = The Egg of Columbus =

Το πανίλο της Πηνελόπης = Penelopes tella = Pânza Penelopei = Ткань Пенелопы = The Penelope Cloth

Το κρεβάτι του Procust = Procrustae lectus = Patul lui Procust = Прокустово ложе/ Прокрустово ложе = The bed of Procrustes / The Procust's Bed

Το ξίφος του Δαμοκλή / Το σπαθί του Δαμοκλή = Damoclis gladius = Sabia lui Damocles = Дамоклов меч = The Sword of Damocles/The Damocles' sword

Τα στάβλια του Augias = Augei stabula = Grajdurile lui Augias = Авгиевы конюшни = Augean stables

Τα βάσανα του Τανταλίου = Tantalii tormenta = Chinurile lui Tantal = Танталовы муки = The tortures of Tantalus

Κουτί της Πανδώρας = Pandoraae arcula = Cutia Pandorei = Ящик Пандоры = The box of Pandora / Pandora's box

Το έργο του Σίσυφου = Sisyphi opus = Munca lui Sisyph/Muncă de Sisyph = Сизифов труд = The work of Sisyphus

Să ne referim la unele din aceste dictoane.

Η φτέρνα του Αχιλλέα = Achillis calx = Călcâiul lui Ahile = Ахиллесова пята = The Achilles' heel

După cum se povestește într-o legendă greacă, zeița Thetis, divinitatea marină și mama eroului grec Achile, în intenția ei de a-l apăra de orice primejdie, l-a cufundat în Styx, râu din Infern, a cărui apă te făcea invulnerabil. Dar, când l-a scăldat în apă, zeița l-a ținut de călcâi, așa încât Achile a devenit invulnerabil, cu excepția călcâiului de care l-a ținut Thetis. Și, într-adevăr, eroul a murit în războiul Troiei, nimerit de o săgeată, trimisă de Paris și îndreptată de Apolo, tocmai în călcâi. De aceea, expresia servește spre a semnala locul vulnerabil, punctul nevralgic al unei persoane.

Το ξίφος του Δαμοκλή / Το σπαθί του Δαμοκλή = Damoclis gladius = Sabia lui Damocles = Дамоклов меч = The Sword of Damocles

Tradiția antichității eline relatează că tiranul, stăpânitor absolut al unui stat sau al unei cetăți grecești din antichitate (care guverna cu cruzime), din cetatea Siracuză Dionysos cel Bătrân (circa 430 – 357 a. Ch.) i-a oferit pentru o zi curteanului său favorit Damocles să se întroneze în postura de tiran. Dionysos a făcut-o pe aceasta, deoarece Damocles îl invidia, considerându-l prosper și cel mai fericit dintre toți muritorii. Damocles, postat în tronul de tiran, a fost vestimentat în luxoase podobe și parfumat cu alege uleiuri, era servit cu deilicioase băuturi și bucate, toți servitorii îi executau neclintit orice dorință... Însă în toiul ospățului i s-a atras atenția că deasupra capului lui atârna numai pe un fir de păr de cal o sabie ascuțită scoasă din teacă. Atunci înțelese cât de iluzorie este fericita sa bunăstare. Astfel, Dionysos, care la sfârșitul vieții sale devenise incurabil de suspicios, i-a arătat că tiranul trăiește întotdeauna la un pas de pieire. La figurat, expresia frazeologică *Sabia lui Damocles* semnifică o reală și permanentă primejdie care îl amenință pe cineva care, în aparență, este fericit și favorizat.

Această legendă o găsim amintită, bunăoară, la Marcus Tullius Cicero în *Quaestiones Tusculanae*. Despre ea ne amintește și Quintus Horatius Flaccus.

Το έργο του Σίσυφου = Sisyphi opus = The work of Sisyphus = Munca lui Sisyph/Muncă de Sisyph = Сизифов труд

Tantal, fiul lui Zeus și al nimfei Pluto, regele legendar al Lidiei, adesea era invitat la ospetele zeilor de pe Olimp, care a răpit nectar și ambrozie, alimentarea zeilor nemuritori, spre a le dărui muritorilor, a fost condamnat de către Zeus la o nesfârșită foame și sete. În infern, Tantal nu reușea să soarbă o picătură din apa ce-i trecea pe la buze, nici să guste vreun fruct din pomii ale căror ramuri se ridicau în vazduh când mâna lui încerca să le atingă. De aceea expresia „*chinurile lui Tantal*” se aplică unei persoane care nu se poate bucura de bunurile sale, sau își vede mereu spulberate dorințele tocmai în clipa când erau foarte aproape de realizare.

Newtoni malum = Mărul lui Newton = Яблоко Ньютона = The Newton's Apple

Celebrul matematician, fizician și astronom englez Isaac Newton (25 decembrie 1642 – 20 martie 1727), într-o zi a anului 1666 privind de pe un pod mărul pe care îl scăpase din mână, a ajuns să descopere fenomenul și legea gravitației universale. Întâmplarea aceasta a avut ecou în lume și a dat naștere expresiei „mărul lui Newton”, care semnifică un obiect, un fenomen, o împrejurare neprevăzută, care devine sau poate deveni punctul de plecare al unei invenții, al unei teorii etc., în general, al unei creații importante.

Bibliografie

- Avram, Mioara, „Cultivarea limbii și frazeologia”, în *Limba română*, București, XXX n° 5/1981, p. 561-564, mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoeufigehjai/index.html (accesat pe 15 mai 2019).
- Boroianu, Ioana, „Conceptul de unitate frazeologică; tipuri de unități frazeologice”, în *Limba și literatură*, București, SSF, n° 1, 1974, p. 24-34.
- Buzatu, Mihaela, „Teoria contactelor dintre limbi; cu privire specială asupra contactelor între română și engleză”, în *Philologica Iassiensia*, An III, n° 2, 2007, p. 155-169, mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoeufigehjai/index.html (accesat pe 15 mai 2019).
- Colțun, Gheorghe, *Frazeologia limbii române*, Chișinău, ARC, 2013.
- Ene, Daniela, „Conceptul de «echivalență» în traducerea îmbinărilor stabile de cuvinte din limbile engleză și română”, în *Philologica Jassyensia*, An VI, n° 2 (12), 2010, p. 199-210.
- Kunin, A.V., *English-Russian Phraseological Dictionary*. 20000 idioms approx., 4th edition, Москва, Русский язык, 1984.
- Кунин, А.В., *Фраzeология современного английского языка*, Москва, Издательство Международные отношения, 1972.
- Кунин, А.В., *Курс фразеологии современного английского языка*, Учебное пособие для институтов и факультетов иностранных языков, 3-е издание, стереотипное, Дубна, Феникс+, 2005.